

nulmányával szemben teszi meg észrevételeit „*Élő idegen nyelvek a középiskolában*“ címen, melyre viszont Hajdú azonnal válaszol. *Kristóf György* ismerteti az *első magyar ifjúsági folyóiratot*, a „Magyar Gyermekebarát“-ot, melynek szerkesztője Szilágyi Ferenc volt (1843—44.). *Szenes Adolf* ismerteti a *német középiskolák új tantervét és utasításait*. Szerző ezt röviden ismertette folyóiratunk előbbi számának „Külföldi tanítási mozgalmak“ című részében. De mostani cikkéből kiemeljük még, hogy a kémia-fizika tanítás célja azt a nemzeti fontosságú feladatot is kitzízi, hogy az iskola tehetőseges kutatókat és technikusokat képezzen ki. Ugy látszik, Németországban a „sofförtípus“ szükséges voltát is felismerték. *Karl János az új német biológiai oktatásra* vonatkozó könyveket ismerteti. Kiváló és részletes ismertetését biológus kartársaink figyelmébe ajánljuk. *Váradí József „A Regnum Marianum pedagógiája“* cím alatt bőven ismerteti és méltatja Marcell Mihálynak nagy munkájából (A bontakozó élet) a VIII. kötetet. A könyvismertetések közül kiemeljük még Várkonyi Hildebrandnak „Az alaki képzés és átvitel kérdése“ című művéről írt tájékoztatót.

Az **Orsz. Középkisk. Tanáregyesületi Közlöny** októberi számában Bernolák Kálmán emlékezik meg *Trefort Agostonról* halálának 50 éves évfordulóján. Bihari Ferenc a múlt évi *középkiskolai értesítők* alapján tart beszámolót. Megállapítása szerint a bemutatató órák és a természettudományi tárgyakban a munkáltató tanítás terjed. Beke Manó *Mendlik Ferenc* kiváló tanárról emlékezik meg születésének századik évfordulóján. *Könyvismertetései során Jeges Sándor* kartársunk legújabb könyvét: *Természetrajz, gyakorlati tanítások*“ a legmelegebben méltatja. Tökéletes polgári iskolai vezérkönyvnek minősíti, beszerzését pedig nagyon ajánlja a középkiskolai kartársaknak.

A **Nevelésügyi Szemle** 1938. évi 7—8. száma közli *Imre Sándornak* a rádióban 1938. szeptember 4-én elhangzott előadását: „*Nyugtalanság, nyugodt nevelés*“. Nyugtalanság „a régi jó időkben“ is volt. Igaz, hogy ma talán valamivel több van. És ez leginkább nyomja a családjukért, nemzetükért aggódókat. Ezek között vannak, akik a jobbra-törekcsenek. Ez a jobb: szabadulás a rossztól. Szabadulás a bizonytalanságtól. A terhet el kell tudni viselni. A jobb állapot csak lassankint következhet be, s ehhez legjobb út a belső nyugodtság. Az ehhez szükséges lelkierő fejlesztendő magunkban. De fejlesztendő a reánk bízott nevelendőben is. A nevelés feladata az erős lelkület kifejlesztése, a bátorság és bizalom erősítése. Olyan nevelőkre van szükség, akik a nyugalmat magukra tudják erőszakolni, hogy neveltjeikben is nyugalmat ébresszenek. Ezt nehézé teszi a család zaklatott élete és a nevelő hasonló családi bajai. De e két tényező egymást is nyugtalanítja: a nevelővel szemben a család, a családdal szemben a nevelő lép fel sokszor túlzott követeléssel. A nevelőnek azonban az orvoshoz hasonlóan nem önmagával, hanem a rábízottal kell törődnie. Neki céllátóbbnak és céltudatosabbnak kell lennie. De ez nem azt kívánja, hogy az ifjúság elől rejtse el a bajokat, hanem annak legyőzésére edzze meg. Ez a talán egyedül álló hatás sem marad alakító erő nélkül. A nevelőnek önuralmat

kell tanúsítania. Régebben is így mondták: a tanár, vagy tanító gondjait ne vigye be az osztályba!

Barankay Lajos Kölcsey nevelési eszméit ismerteti, amely nem a gyakorlati, hanem az eszmei pedagógiát gazdagította. De ez nem csökkenti értékét, mert a gyakorlati pedagógia az eszmeitől veszi célkitűzéseit. Az eszmei pedagógia szabadabb és ezért gondolatokban gazdagabb. Leginkább érvényesülhet a magánnevelésben és az önnevelésben. Kölcsey eszméi és életformája tökéletes összhangban vannak, ami bizalmat ébreszt eszméi iránt. Hatása az iskola pedagógusáénál egyetemesebb és állandó.

Vajtai István látja, hogy nemcsak az ifjúság, hanem a vezetésére hivatott nevelő is gyakran a két szélsőség között habozik: magasabbrendű eszményt kövessen-e, vagy az élet mindennapi örömeit keresse? Kultúra, vagy technika? A technika csak elsekélyesíti a lelket, mindenki csak könnyen kapni akar élvezetet, de belső örömök önálló megszerzésére nem készlet. Pedig fáradtság nélkül igaz érték el nem érhető. Erre nevelni pedig mindenkor az iskola feladata.

Nánay Béla: Pedagógiai béke címen válaszol egyik múlt szám Pax pedagogica című cikkére. Tiltakozik a jólismert szólamok ellen. Ilyenek „az új divat vonzóereje“, az új iskola ellenséget lát a régiben, áldatlan testvérharc, stb. Végigvezet a nevelési és oktatási elvek megváltozásának szűkszerű útján, ismerteti a megoldás felé törekvés nehéz munkáját. Megállapítja, hogy az új nevelési mozgalom hívei eddig is az elvek tiszta fegyvereivel harcoltak, mint azt a Pax pedagogica a jövőre kéri.

Lemle Rezső az új középiskola német nyelvi tanításának egyes kérdéseivel foglalkozik. Főképpen azt keresi, miként lehet az iskolában a beszéd-készség elsajátítását elérni, vagy megközelíteni. Az olvasmányok szóköszlete induljon a gyakorlati szempontok szerint, de felsőbb fokon nem lehet teljesen mellőzni az irodalmi szempontot sem. A szavak begyakorlása ne önmagukban, hanem mondati összefüggésekben történjék. Ez egyszersmind stílusgyakorlat is. Az iskolában csak egyszerű stílusról lehet szó, ez a tanítás gerince. De ez képesíthet majd a nehezebb stílus megértésére.

Evva Gabriella vázolja a leányok lelki fejlődését a tanítóképző intézetben, amely intézetnek ebből a szempontból igen kedvező a hatása. Sokirányú gyakorlati ismeretével nemcsak jó tanítókká fejlődhetnek a növendékek, hanem a családi élet számára is értékessé teszi a nőt. *Kelemen Ferenc az iparostanonciskolák* törekvését és a társadalomtól kívánt segítséget tárja elénk. *Implom József* hosszabb tanulmányban foglalkozik „A polgári fiúiskola és a szülői ház“ között fennálló viszonyral, a szülői értekezletek anyagával és módjaival, a szülők köre, iskolája, könyvtára és délutánja címen megindult továbbfejlesztés kísérleteivel. *Aldobolyi Nagy Miklós az ifjúság olvasmányairól ír.* Iskolának és szülőknek ellenőriznie kell a tanulóifjúság olvasmányait és az olvasás mértékletességét is.

A Pedagógiai Szemlénrium IX. évfolyamának 1. számában Noszlopi László a *pályaválasztási tanácsadásról* írt hosszabb tanulmányt. Ismerteti a pályaválasztási tanácsadás kialakulását, szükségességét, a német, az egyesült államokbeli és a magyar szervezetet. Külön tudományággá fejlődött,

